

PM 2008 RI (Dnr 667-4444/2007)

Överklagande av länsstyrelsens beslut den 14 april 2008 om ändring i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stock- holms kommun

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Som överklagande till länsrätten i Stockholms län godkänns och inges det av juridiska avdelningen upprättade förslaget, *bilaga*.
2. Stadsjuristen Roland Strömgren förordnas att som ombud i enlighet med tidigare utfärdad rättegångsfullmakt fortsättningsvis föra kommunstyrelsens talan vid målets handläggning i länsrätten.
3. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Kommunfullmäktige har vid sammanträde den 17 mars 2008 beslutat om reviderade lokala ordningsföreskrifter. Ändringarna har översänts till länsstyrelsen i Stockholms län för att fastställas samt kungöras i länets författningssamling. Länsstyrelsen har dock den 14 april 2008 beslutat att upphäva de ändringar som avser illegalt klotter med hänvisning till att föreskriften om klotter redan är reglerad i plan- och bygglagen. Länsstyrelsens beslut kan överklagas till länsrätten.

Stadsledningskontoret har den 24 april 2008 ingett ett blankt överklagande till länsrätten och utarbetat bifogade förslag till överklagande, *bilaga*, med anledning av länsstyrelsens beslut.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Jag instämmer i stadsledningskontorets bedömning och föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Som överklagande till länsrätten i Stockholms län godkänns och inges det av juridiska avdelningen upprättade förslaget, *bilaga*.
2. Stadsjuristen Roland Strömgren förordnas att som ombud i enlighet med tidigare utfärdad rättegångsfullmakt fortsättningsvis föra kommunstyrelsens talan vid målets handläggning i länsrätten.

3. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Stockholm den 21 maj 2008

STEN NORDIN

Bilaga

Av juridiska avdelningen upprättat överklagande

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Carin Jämtin* och *Roger Mogert* (båda s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. Avslå föredragande borgarrådets förslag till beslut.
2. Därutöver anför följande.

Hade föredragande borgarrådet lyssnat på kommunens expertis, eller för den delen på kommunfullmäktiges ledamöter vid behandlingen av ärendet, hade den här situationen kunnat undvikas. Det stod redan då klart att länsstyrelsen skulle agera så som man också gjorde. Något som borgarrådet valde att bortse ifrån, vilket resulterade i onödigt pappersarbete och onödiga kostnader för både staden och staten. Allt för att tillfredsställa den borgerliga majoritetens behov av symbolfrågor och att se ut som om man vidtar åtgärder.

Reservation anfördes av borgarrådet *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. återta överklagandet eftersom frågan regleras i 3 kap 13 § PBL
2. anför följande:

Som länsstyrelsen påpekar finns i 3 kap 13 § PBL regler kring vilka krav som skall ställas på byggnader och andra anläggningar. Det anges där att byggnaders yttre skall hållas i vårdat skick vilket skulle kunna anses inbegripa ett ansvar att hålla efter klotter och annan skadegörelse. För det fall fastighetsägaren kan anses bristfällig i sitt underhåll kan stadsbyggnadsnämnden förelägga fastighetsägaren att vidta nödvändiga åtgärder enligt 10 kap 15 § PBL. Ett sådant föreläggande kan förenas med vite eller uppgift om att åtgärd kan utföras av kommunen på den enskildes bekostnad.

ÄRENDET

Kommunfullmäktige har vid sammanträde den 17 mars 2008 beslutat om reviderade lokala ordningsföreskrifter. Ändringarna har översänts till länsstyrelsen i Stockholms län för att fastställas samt kungöras i länets författningssamling. Länsstyrelsen har dock den 14 april 2008 beslutat att upphäva de ändringar som avser illegalt klotter med hänvisning till att föreskriften om klotter redan är reglerad i plan- och bygglagen. Länsstyrelsens beslut kan överklagas till länsrätten.

Stadsledningskontoret har den 24 april 2008 ingett ett blankt överklagande till länsrätten och utarbetat bifogade förslag till överklagande, *bilaga*, med anledning av länsstyrelsens beslut.

Enligt 3 kap 8 § ordningslagen får en kommun, efter bemyndigande av regeringen, meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Enligt 3 kap. 12 § ordningslagen får inte föreskrifterna angå förhållanden som regleras i lag eller författning.

Kommunfullmäktige har beslutat den 17 mars 2008 att ändra de lokala ordningsföreskrifterna bland annat så att graffiti, klotter m.m. på fasad som vetter mot offentlig plats skall saneras av ägaren till den målade ytan inom sex månader från det att denne underrättats om förhållandet.

Länsstyrelsen i Stockholms län har ansett att denna ändring inte är möjlig med tanke på begränsningen i 3 kap. 12 § ordningslagen eftersom den föreslagna ändringen redan skulle vara reglerad i 3 kap. 13 § plan- och bygglagen, PBL.

BEREDNING

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 maj 2008 är i huvudsak av följande lydelse

Länsstyrelsen i Stockholms län har gjort bedömningen att den ändring som kommunfullmäktige beslutat om, åtgärder mot illegalt klotter, strider mot 3 kap 12 § ordningslagen med hänvisning till att frågan redan är reglerad i 3 kap 13 § PBL. I detta lagrum finns regler kring vilka krav som skall ställas på byggnader och andra anläggningar. Det anges där att byggnaders yttre skall hållas i vårdat skick vilket skulle kunna anses innebära ett ansvar att hålla efter klotter och annan skadegörelse. För det fall fastighetsägaren kan anses bristfällig i sitt underhåll kan stadsbyggnadsnämnden förelägga fastighetsägaren att vidta nödvändiga åtgärder enligt 10 kap 15 § PBL. Underhållskravet skall anpassas till byggnadens värde från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt samt till omgivningens karaktär.

Stadsledningskontoret anser att den föreslagna ändringen av ordningsföreskrifterna inte regleras i PBL eller i vart fall att PBL:s underhållskrav inte innehåller ett krav på att skyndsamt åtgärda illegalt klotter så som ordningsföreskrifterna anger och att länsstyrelsen har feltolkat underhållskravets omfattning.

Stockholms stad måste kunna bekämpa klotter och annan skadegörelse för att staden skall kunna uppfattas som en ren och vacker stad i enlighet med de av kommunfullmäktige uppsatta målen. Vare sig länsstyrelsen har rätt eller fel i sin bedömning anser stadsledningskontoret att det är nödvändigt att klargöra vilken möjlighet staden har att förmå fastighetsägare att sanera det illegala klottret. Stadsledningskontoret anser att länsrätten skall pröva giltigheten av länsstyrelsens beslut.

Målets handläggning kan föra med sig behov av ytterligare kontakter med domstolar. För att inte onödigt betunga kommunstyrelsen och för att underlätta den processuella handläggningen bör stadsjuristen Roland Strömgren förordnas att som ombud, enligt den av kommunstyrelsen beslutade rättegångsfullmakten, föra stadens talan i målet vid länsrätten.

Länsrätten i Stockholms län
Box 17106
104 62 Stockholm

MÅL NR 9224-08, ROTEL 227

Stockholms kommun genom dess kommunstyrelse, nedan staden, har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att länsrätten fastställer Stockholms kommunfullmäktiges beslut den 17 mars 2008 om ändring av 26 och 27 §§ samt om den nyttillkomna 29 § i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun.

Staden får nu efter medgivet anstånd utveckla sin talan enligt följande.

Länsstyrelsens motivering

Länsstyrelsen har angett att de anser de upphävida ändringarna i ordningsföreskrifterna strida mot 3 kap 12 § ordningslagen med hänvisning till att frågan redan är reglerad i 3 kap 13 § PBL.

I 3 kap 13 § PBL finns regler kring vilka krav som skall ställas på byggnader och andra anläggningar. Det anges där att byggnaders yttre skall hållas i vårdat skick vilket skulle kunna anses innebära ett ansvar att hålla efter klotter och annan skadegörelse. För det fall fastighetsägaren kan anses bristfällig i sitt underhåll kan stadsbyggnadsnämnden förelägga fastighetsägaren att vidta nödvändiga åtgärder enligt 10 kap 15 § PBL. Ett sådant föreläggande kan förenas med vite eller uppgift om att åtgärd kan utföras av kommunen på den enskildes bekostnad.

Staden anser att länsstyrelsen till viss del har missförstått 3 kap 12 § ordningslagen samt 3 kap 13 § PBL och har av den anledningen överklagat beslutet. 3 kap 12 § ordningslagen anger att förhållanden som reglerats i ordningslagen eller annan författning inte får bli föremål för ytterligare föreskrifter. Denna begränsning skall inte tolkas som att kommuner endast får befatta sig med områden som helt lämnats oreglerade av lagstiftaren. Kommuner får i viss utsträckning komplettera författningar t.ex. genom att utvidga en författnings tillämpningsområde eller mera i detalj reglera frågor som behandlas i en författning.

Underhållskravet enligt 3 kap 13 § PBL skall anpassas till byggnadens värde från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt samt till omgivningens karaktär. Underhållet är inte tänkt att innebära åtgärder som innebär att en byggnad tillförs nya egenskaper och funktioner eller att dess standard höjs. Normalt avses sådana åtgärder som behövs för att byggnadens egenskaper och funktioner skall bevaras och att byggnadens funktioner i olika hänseenden inte påtagligt skall försämras i förhållande till vad som ursprungligen krävdes.

I prop 1985/86: 1 sid 512 anges bl.a. att en skälighetsbedömning måste göras där olika omständigheter påverkar bedömningen av vilka åtgärder som är nödvändiga, t.ex. byggnadens användning, läge och återstående brukstid. Underhållsåtgärder som skulle framstå som helt naturliga om byggnaden skall stå kvar och användas under en längre tid kan undvaras om det finns anledning att anta att byggnaden snart skall rivas inom en snar framtid.

Med anledning av hur lagstiftaren har presenterat lagrummet framstår det som uppenbart att det enbart är klart oacceptabla brister eller för tillgänglighet och säkerhet nödvändiga åtgärder som ett underhållskrav kan upprätthållas i någon utsträckning. Det får anses osannolikt att en snabb insats mot klotter, avseende en begränsad del av byggnadens fasad och till en oproportionellt hög kostnad, kan omfattas av underhållsansvaret i PBL.

Byggnaders underhåll enligt PBL är en verksamhet som fastighetsägaren har att utöva i ett långt tidsperspektiv. Underhållsplaner för byggnader sträcker sig över många år varvid de mer estetiska funktionerna inte kan anses vara ekonomiskt prioriterade. Förändringar av byggnadens fasader, t.ex. färgförändringar eller fläckar av putsskador med tiden, åtgärdas med relativt långa tidsintervaller och det torde rimligen inte ingå i underhållskravet i 3 kap 13 § PBL att omedelbart åtgärda fasaden punktvis när behov så uppstår. Underhållskravet får anses vara av mer långsiktig karaktär.

Stadens avsikt med ändringarna i ordningsföreskrifterna är att direkt och skyndsamt få till stånd en klottersanering. Problemområdena är oftast byggnader och andra anläggningar vars ägare inte har ett tillräckligt intresse av att självmant vidta snabba åtgärder. Det kan misstänkas att dessa byggnader och anläggningar faller i den grupp där höga krav på underhållsåtgärder inte kan ställas. Åtgärderna i dessa fall syftar till att motverka oordning på den offentliga platsen med ett så snabbt förfarande som möjligt och har inte någon koppling till byggnadens eller anläggningens form eller funktion. Det är således krav på en insats som går utöver vad som kan krävas enligt 3 kap 13 § PBL staden avser att införa i ordningsföreskrifterna.

I första hand anser staden att ordningsföreskrifterna avseende klotter reglerar en företeelse som inte kan anses utgöra del av underhållskravet i 3 kap 13 § PBL. I andra hand anser staden, för det fall rätten anser att det tänkta klottersaneringskravet ingår i det ovan nämnda underhållskravet, att föreskrifterna utvidgar tillämpningsområdet för detta genom att skärpa och detaljera de krav som kan ställas på en fastighetsägare.

Med anledning av det ovanstående anser staden att länsstyrelsen har fattat ett felaktigt beslut och att länsrätten med ändring av beslutet skall fastställa 26-27 §§ samt 29 § i de föreslagna ändringarna.